

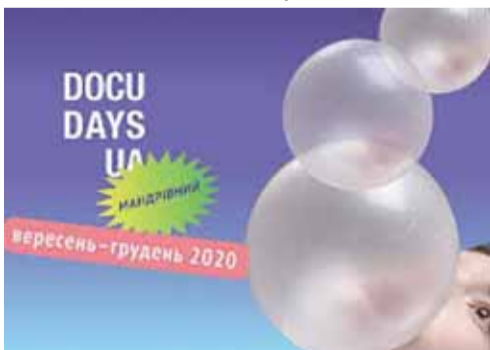
Кілька «лідерів Майдану» заявили про отриманні повістки на допит у ДБР

(Читайте на 4-й стор.)

17-й Мандрівний фестиваль документального кіно про права людини.

Девіз 17-го Мандрівного фестивалю документального кіно про права людини - «TEEN SPIRIT» - це про минулі, сучасні та майбутні проблеми ще юних героїв, а також вічні питання про стосунки з батьками, особисте та професійне життя. Через тему «Тін Спірит» цьогорічний фестиваль розмірковує над тим, як може звучати голос молоді в обговоренні суспільних питань, чи можуть діти розглядатись не лише як об'єкти захисту, але й як суб'єкти прав, як у ситуації збройного конфлікту держава може протидіяти насильству й експлуатації дітей, реалізувати їхні права на освіту та розвиток і чи обмежується процес дорослішання викликами підліткового віку.

В 2020 році хвиля вірусної інфекції covid-19 змінила увесь світ і спосіб життя у багатьох сферах. Цьогоріч Міжнародний фестиваль документального кіно про права людини проходить у онлайн-форматі в кінці квітня. За великим рахунком, людство в 2020 році вчиться жити, пристосовуючи усі сфери життя до нової реальності, долаючи небезпеки пов'язані з розповсюдженням вірусу covid-19. Наш часопис дав невелику статтю експерта-медика з Кривого Рогу Вікторії Шелевицької ще 13 березня щодо загроз і способів уникнення зараження вірусом covid-19.

Починаючи з листопада 2007 року активісти нашої команди правозахисників і просвітан очолювані народним депутатом першого скликання Миколою Коробком організували за ці 14 років десятки переглядів і обговорень документальних фільмів про права людини в школах, вищих навчальних закладах, у військовій частині, що на території мікрорайону «Макулан», в Поліцейській академії, що на території мікрорайону «Зарічний». Багато з цих подій висвітлені в газетах «Промінь Просвіти» та «Промінь Просвіти Є». Та найголовніше – це було прагнення донести той акумульований у наших душах позитивний заряд вражень (а його ми отримували щороку в березні у Києві під час перегляду фільмів) до криворізьців і актуалізувати його, з огляду на реалії сьогодення, стосовно прав і свобод.

Зараз ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство» готується до проведення заходів 17 Мандрівного фестивалю про права людини Docudays UA (з дотриманням всіх карантинних вимог). Фестиваль розпочнеться прес-конференцією 27 листопада в готелі «Аврора», яка запланована на 13-30 і пройде в онлайн-форматі (з дотриманням всіх карантинних вимог).

Онлайн-демонстрація фільмів відбудеться в Криворізькому державному педагогічному університеті 1 грудня. Будуть продемонстровані фільми, починаючи з 14.00 - «Колообіг» режисера Олексія Радинського / Oleksiy Radynski, Україна / Ukraine, 2020, тривалість 11 хвилин. «Понеділок п'ятниці» режисера Іванни Прокіпчук / A Friday's Monday, Ivanna Prokhorchuk, Україна / Ukraine, 2019, тривалість 11 хвилин. Фільм «Зонг» автои Еліас Парвулеско, Тета Цибульник, Світлана Потоцька / Elias Parvulesco, Teta Tsybulnyk, Svitlana Pototska, Україна / Ukraine, 2019. Тривалість – 9 хвилин.

2 грудня в середу о 13.30 передбачено семінар на тему: «Коронавірус як виклик для

глобальної безпеки людства» в Будівельному ліцеї Тернівського району нашого міста по вул. Сергія Колачевського, 133, а також – перегляд фільму «Ловець пташок» / Bird Boy, Сімон Леренг Вільмонт / Simon Lereng Wilmont, Данія / Denmark, 2019.

3 грудня (в четвер) о 13.30 запланований (в залежності від обставин) онлайн- чи офлайн-захід: семінар на тему: «Коронавірус як виклик для глобальної безпеки людства» в Державному університеті економіки та технологій, а також – перегляд документального фільму «War Note» / War Note, Роман Любий / Roman Lubyi, Україна / Ukraine, 2020, тривалість 72 хвилини.

4 грудня (в п'ятницю) – 13.30 – офлайн-сеанс документального кіно про права людини в школі-саду села Недайвода Криворізького району Дніпропетровської області. А ще – фільм «Ловець пташок» / Bird Boy, Сімон Леренг Вільмонт / Simon Lereng Wilmont, Данія / Denmark, 2019, 22'

Знакова для нашої організації подія відбудеться 5 грудня. Ми організуємо круглий стіл на тему «Організація громадських заходів на захист об'єкта природного заповідного фонду національного значення» разом з членами Партнерства «ВідріС» з фотовиставкою і переглядом документальних фільмів.

6 грудня в неділю о 16.00 заплановано Громадське обговорення проблеми захисту біорізноманіття для жителів села Недайвода Криворізького району з переглядом польського документального фільму Про звірів та людей / Of Animals and Man, Лукаш Чайка / ukasz Czajka, Польща / Poland, 2019, 70.

10 грудня ми підіємо підсумки 17 Міжнародного фестивалю документального кіно про права людини Docudays UA в Кривому Розі в офісі КМПЗТ на вул.Церковній, 3 та переглянемо фільм «Голубки з передмістя» / Scheme birds, Еллен Фіске, Еллінор Халлін / Ellen Fiske, Ellinor Hallin, Швеція, Сполучене Королівство / Sweden, UK, 2019, 86'.

Щодо фестивалю в Україні - варто також сказати про правозахисну складову, яку представляє **Всеукраїнська Кампанія проти кібербулінгу**, мета якої – зменшити прояви кібербулінгу через інформування суспільства та адвокатування змін до державної політики у сфері прав людини.

Окрім онлайн- та офлайн-подій і кінопоказів у регіонах, у межах Мандрівного фестивалю працюватиме онлайн-кінотеатр DOCUSPACE. Із серпня до грудня включно на docuspace.org можна буде переглянути 5 фестивалних хітів, кожен з яких перебуватиме у вільному доступі протягом одного місяця: «Чисте мистецтво», «Підборіддя», «Медова земля», «Межа» та «Вічна-віч». Проблеми, які осмислюють фільми, стануть темами серії дискусій як у регіонах, так і на Youtube-каналі Docudays UA, DOCUSPACE, сторінці Docudays UA у Facebook.

Партнерами фестивалю в областях України є 44 молодіжні й правозахисні організації та 305 кіноклубів медіапросвіти з прав людини Docudays UA. Детальніше з програмою регіональних показів можна ознайомитися на офіційному вебсайті Мандрівного фестивалю Docudays UA – travelling.docudays.ua.

Варто зазначити, що фестиваль – не політичний і не комерційний. Організатори: Громадська організація «Докудейз»; Українська Гельсінська спілка з прав людини, благодійна організація «Фонд милосердя та здоров'я», ГО «Центр сучасних інформаційних технологій та візуальних мистецтв» Партнери: Державне агентство України з питань кіно; Міжнародна мережа кінофестивалів з прав людини Goethe-Institut. Мандрівний міжнародний фестиваль документального кіно про права людини Docudays UA відбувається за підтримки Посольства Швеції та Goethe-Institut.

Матеріал підготував Олександр ЧИЖИКОВ, координатор Мандрівного фестивалю документального кіно про права людини Docudays UA у Кривому Розі.

ЗГАДАЙМО, ЩОБ ВИВЧИТИ УРОКИ МИНУЛОГО

Під цією рубрикою ми розмішуватимемо блоки матеріалів у вигляді дайджесту, у яких ітиме розповідь про віддалені від нас у часі події, що за своїм змістом тим чи іншим чином (зокрема, - календарно) пов'язані із сьогоденням, а значить – мають інформаційний привід, аби їх оприлюднити. У першому блоці – вступна частина роботи Олега Ольжича «Дух руїни», над якою він працював і в листопадові дні 1940 року. Далі – про правову оцінку Голодомору як геноциду в Україні (уривок з роботи Володимира Василенка), 88-му річницю з початку якого ми відзначимо у ці дні кінця листопада. А ще – перша частина роботи Левка Хмельковського (другу ми опублікуємо в наступному числі) «Лихо, яке в ССРСР назвали «Великою Переемогою», присвячену суті подій Другої світової війни, яка завершилась на початку осені 75 років тому.

Публікуємо для того, щоб і згадати про ті події, і зробити належні висновки з них, аби уникнути їх повторення.

НАЯВНІСТЬ НАМІРУ СТАЛІНСЬКОГО РЕЖИМУ

Документ, у якому було б викладено план знищення українських селян за допомогою голоду, навряд чи буде виявлено. З огляду на вкорінену у ментальності більшовицького керівництва схильність до конспірації та його прагнення приховати страхливо злочинну і нелюдську акцію, наявність такого документу в принципі є проблематичною. Навіть у фашистській Німеччині, де існувала офіційно схвалена расистська доктрина, геноцидна акція проти євреїв відбувалася під прикриттям евфемізму «остаточне вирішення єврейського питання».

Сьогодні противники визнання українського Голодомору геноцидом, погоджуються з тим, що голод в Україні та інших частинах СРСР був породжений свавільним вилученням у селян вирощеного ними врожаю та інших сільськогосподарських продуктів на основі надмірних хлібозаготівельних планів, встановлених державою за рішенням вищих партійних органів. Реалізація таких планів неминуче прирідкала село на голодну смерть. Отже, планування надмірного вилучення в селян вироблених ними сільгосппродукції є рівнозначним плануванню голодомору. Таким чином можна стверджувати: план винищення українських селян був замаскований під надмірні плани хлібозаготівель.

Усі надмірні плани хлібозаготівель виконували злочинні функції, але лише хлібозаготівельні плани 1932 і 1933 років стали планами геноцидного винищення українського селянства.

У 1926 р. – останньому році вільних продаж-закупівель сільськогосподарської продукції – держава заготувала в Україні 3,3 мільйона тонн зерна. Після запровадження централізованого і керованого з Москви планування хлібозаготівель, квота для України на 1928 р. становила 4,4 млн. т. зерна, а для всього Союзу – 10, 5 млн. т. Планові квоти хлібозаготівель 1930 р. було збільшено майже вдвічі: для України вони становили 7,7 млн. т., а для всього Союзу – 20 млн. т.

Радикальне підвищення квот хлібопоставок відбулося в умовах, коли внаслідок політики розкуркулення і насильницької колективізації стару традиційну систему землеробства було зруйновано, а нової ще не було створено. Першого колгоспного року Україна виконала хлібозаготівельний план завдяки сприятливим погодним умовам у 1930 р. і надзвичайно високому врожаю, який сягнув 23 млн. т. зерна. Втім, виконання плану супроводжувалося великими втратами зерна, а головне – селян було позбавлено звичайних запасів, які традиційно робилися ними для забезпечення своєї життєдіяльності.

Ігноруючи потреби селян, кремлівське керівництво, хибно переконане, що успішна реалізація плану хлібозаготівель у 1930 р. була досягнута завдяки «перевагам колгоспного ладу», затвердило новий надмірний план хлібозаготівель і на наступний, 1931 р. відповідно до цього плану Україна мала знову поставити 7,7 млн. т. зерна, а решта республік Союзу – 21, 4 млн. т.

Виконання в Україні хлібозаготівельного плану 1931 р. відбувалося з великим напруженням і супроводжувалося вилученням максимально можливих обсягів збіжжя як у колгоспів, так і в одноосібників, оскільки врожай зернових був значно нижчим за торішній і становив 18, 3 млн. т.

Україна не виконала повністю плану хлібозаготівель (замість запланованих 7,7 млн. т. зерна було зібрано 7 млн. т.), але з села знову було вивезено великі обсяги збіжжя, внаслідок чого вже в 1931 р. в багатьох місцевостях України через нестачу харчів почалося голодування і були навіть випадки голоду.

У звіті секретно-політичного відділу ОГПУ, що стосувався кінця 1931 р. – початку 1932 р., констатова-

лося таке: «В низці населених пунктів (Харківської, Київської, Одеської, Дніпропетровської, Вінницької областей) УСРР спостерігаються продускладнення та випадки голодування колгоспних сімейств». У тогочасних офіційних документах немає згадок про голод. Натомість використовуються евфемізми «продускладнення» та «голодування».

Плануючи і здійснюючи хлібозаготівлі 1930-1931 рр., більшовицьке керівництво, наймовірніше, ще не мало наміру влаштувати голод. Його мета полягала тоді не у знищенні українських селян та селян в інших регіонах СРСР, а у накопиченні великих централізованих запасів збіжжя й інших сільськогосподарських продуктів, необхідних для отримання валютних надходжень і використання їх для індустріалізації СРСР, створення потужного військово-промислового комплексу, модернізації і озброєння Червоної армії як знаряддя майбутніх «визвольних походів» та силового поширення комунізму в світі.

Голодування і голод, перші ознаки якого з'явилися ще наприкінці 1931 р. і який став поширюватися в Україні та інших регіонах СРСР на початку 1932 р., слід кваліфікувати як результат злочинної недбалості комуністичного керівництва. Його дії мали ознаки цього злочину, оскільки воно могло і мусило передбачати небезпечні наслідки реалізації надмірних планів хлібозаготівель.

Водночас не викликає сумніву той факт, що більшовицьке керівництво не могло не усвідомлювати: систематичне продовження свавільної грабінницької практики хлібозаготівель через запровадження таких планів викличе широкомасштабний голод і прирече мільйони селян на голодну смерть.

Порівняно з 1930-1931 рр., хлібозаготівельні плани для України на 1932 і 1933 рр. передбачали трохи нижчу квоту поставок – 5, 8 млн. т. щорічно. Проте вони виявилися непосильними. Оскільки в попередні роки потенціал села було істотно підірвано. Їхнє затвердження стало рівнозначним затвердженню планів винищення українських селян.

Отже, початком спланованого сталінським режимом Голодомору в Україні слід вважати початок реалізації плану хлібозаготівель на 1932 р. У світлі викладеного помилковим є твердження, що Голодомор, який набув ознак геноциду, розпочався в Україні в 1933 р. Очевидно, підставою для подібного висновку є презумпція наявності певного кількісного порогу числа жертв геноциду. Така презумпція – хибна, оскільки Конвенція 1948 р. не визначає кількісних параметрів злочину. Адже гіпотетично неважко уявити випадки, коли кількість жертв геноциду може бути

досить обмеженою й налічувати навіть не тисячі, а сотні людей, наприклад, при знищенні невеликого племені або народності.

Убивство голодом відбувалося в Україні й на Кубані як до 1933 р., так і в 1933 р. Різниця полягає лише в масштабах злочину. Якщо протягом 1932р. голодом було замордовано сотні тисяч людей, то в 1933 р. лік шов на мільйони. Однак і в 1932 р., і в 1933 р. в Україні й на Кубані, на відміну від інших регіонів СРСР, де від голоду також загинуло чимало людей, голод був актом геноциду, оскільки він був навмисно спрямований проти української нації як такої.

У критичній ситуації, що склалася в Україні, цивілізована альтернатива виходу із кризи полягала в кардинальному перегляді надмірних планів хлібозаготівель, припиненні варварського визиску села, оголошення охоплених голодом районів зонами гуманітарного лиха та наданні їм термінової широкомасштабної допомоги.

Натомість сталінський режим не лише не відмовився від реалізації надмірних планів хлібозаготівель, а й застосував щодо українського села безпрецедентні репресії, спрямовані на забезпечення їх беззастережного виконання та супроводжувані позбавленням селян усіх продуктів харчування.

Відповідно до наказів і постанов кремлівського керівництва Постановами ЦК КП(б)У від 18 листопада 1932 р. та РНК УСРР від 20 листопада 1932 р. за незадовільне виконання графіків хлібозаготівель, неправильне використання хліба та його розкрадання створені у колгоспах натуральні фонди перераховувались у фонди хлібозаготівель, заборонялося видавати натураванси., вилучалися натураванси хліба на трудодні, встановлювалися натуральні штрафи розміром 15 місячних норм здавання колгоспом м'яса як усупільненої худоби, так і худоби колгоспників.

Розширене тлумачення цих постанов виконавцями давало можливість не орбмежуватися запровадженням лише м'ясних натуральних штрафів, а й вилучати інші продукти харчування (картоплю, квасолу, цибулю тощо) під приводом боротьби за виконання планів хлібозаготівель.

Постановою РНК УСРР і ЦК КП(б)У від 6 грудня 1932 р. затверджувалося занесення на «чорну дошку» сіл, які злісно саботують хлібозаготівлі. Режим покарання занесених на «чорну дошку» сіл включав: припинення довозу до таких сіл товарів і вилучення з відповідних кооперативних та державних крамниць усіх наявних товарів; повне припинення кооперативної і державної торгівлі на місцях; цілковиту заборону колгоспної торгівлі як для колгоспників, так і для одноосібників; припинення всілякого кредитування і дочасне стягнення кредитів та виконання інших фінансових зобов'язань; репресії проти всіляких чужих, ворожих і контрреволюційних елементів».

Володимир ВАСИЛЕНКО, уривок з книги «Голодомор 1932-1933 років в Україні як злочин геноциду. Правова оцінка», видання Українського інституту національної пам'яті, видавництво імені Олени Теліги, м. Київ, 2009 рік).

Кілька «лідерів Майдану» заявили про отриманні повістки на допит у ДБР

Кілька осіб, які (як політики і громадські діячі) брали активну участь у подіях Революції гідності, повідомили у четвер про отримання повісток на допит у Державне бюро розслідувань в одній зі «справ Майдану».

Серед тих, хто публічно заявив про отримання такої повістки, є екссекретар РНБО Олександр Турчинов, експрем'єр Арсеній Яценюк, ексдепутатка Тетяна Чорновола та ще декілька осіб. Агенція УНІАН повідомляє, що підтвер-

дили наявність повісток також колишній голова Верховної Ради Андрій Парубій та чинний міський голова Віталій Кличко. За даними агенції із посиланням на тимчасового керівника департаменту з розслідування «справ Майдану» Олексія Донського, йдеться про виклик на допит в рамках розслідування справи за заявою ексзаступника генпрокурора часів президентства Віктора Януковича, депутата від «Опозиційної платформи – За життя» Рената Кузьміна про нібито вчинення у 2013-2014 роках «державного перевороту». Донський закликав не шукати у ситуації «зради», і додав, що на допити «лідерів Майдану» як свідків викликали ще три тижні тому, але тоді через COVID-19 багато слідчих були на лікарняних, і допити перенесли.

Колишня народна депутатка Тетяна Чорновола також підтвердила у фейсбуці, що допит перенесли. «Допит перенесли після святкування (Дня гідності та свободи 21 листопада – ред.), слідчий захворів ковідом. До речі, як це я попала в компанію лідерів? Повістка мені прийшла в офіс «Народного фронту» в одній папці з повістками Яценюку, Турчинову і Парубію», – написала Чорновола.

Згідно з інформацією у реєстрі судових рішень, у справі за зверненням Рената Кузьміна №757/36284/20-К від 9 вересня 2020 року свідками є Петро Порошенко, Олександр Турчинов,

Арсеній Яценюк, Павло Клімкін, Віталій Кличко, Андрій Парубій, Андрій Пашинський та інші.

Із 20 листопада 2019 року, згідно із ухваленими змінами до законодавства, органи прокуратури втратили право проводити досудове розслідування у кримінальних провадженнях і справи про розстріли учасників Революції гідності – «справи Майдану» – перейшли до Державного бюро розслідувань.

21 листопада 2013 року в Україні почався Євромайдан. Він став відповіддю на рішення влади зупинити підготовку до підписання Угоди про асоціацію з ЄС. Протести набули більших масштабів після розгону 30 листопада і тривали до лютого 2014 року. Силовики кілька разів намагалися розігнати учасників протестів.

За даними прокуратури, всього під час Революції гідності постраждали 2,5 тисячі людей, 104 із них загинули – більшість у лютому 2014 року. Згодом загинув учасник акцій протесту назвали Небесною сотнею. За даними Міністерства внутрішніх справ, від 18 лютого по 2 березня 2014 року під час виконання службових обов'язків у центрі Києва загинули також 17 силовиків.

Сайт радіо «Свобода», 19 листопада 2020 року

Майже через три тижні після голосування комісія оголосила результати місцевих виборів. Затримка пов'язана з численними судовими позовами, в основному - від Шевчика та «Слуги народу». Будемо вважати, що все, окрім другого туру виборів міського голови, вже в минулому. Нема сенсу вдаватися в подробиці, бо інтернет працює, телебачення та щотижневий видання доклали зусиль, аби громадяни були повідомлені про цифри, відсотки, імена новообраних депутатів та назви політсил, які їх просунули. Загалом це виглядає так. При явці виборців приблизно в третину від загальної чисельності (в середньому по Україні явка ще менше!), з дійсних бюлетенів за кандидата на посаду міського голови 46,27 відсотки були за Юрія Вілкула, 25,2 відсотки -

брехливістю та безвідповідальністю, з занепадом всіх державних інституцій від Києва до самих до околиць. А нові, нажал, то є темні конячки, якими ми вже наїлися вдосталь! Місцева політика України перетворилася на майданчик для дитячих ігор, для випробування порожніх амбіцій безвідповідальних людей. Більшість в місцевих радах тепер належить різнокольоровим висуванцям одних і тих самих коломийських та ахметових, і з ними все відносно ясно. Хто мав би стати їм на противагу? Ті, кому я приділив багато уваги в своєму дописі напередодні виборів, тобто, так звані об'єднані демократичні опозиціонери. Дива для них не сталося і, об'єднавшись за незрозумілим принципом, вони разом набрали не більше, ніж раніше набирали окремо. Методика самовихвалення

приблизно втричі. І тут «деякі несвідомі» не витримали і пояснили просто у відкритій переписці на її сторінці, що не проголосували тому, що не знають і не вірять, а не тому, що дурні. І обговорення стихло. Але з часом виникло на сторінках інших людей, що виступають під прапором «Сили людей». Побачивши на фото радічне обличчя хлопця на ім'я Сергій Хорошилов, я подумав, що він з тих восьми відсотків, що пройшли. Помилувався! Тільки 126 людей побачили в ньому депутата Саксаганської райради. Щось мені говорить, що тітонька, яка торгує самогоном через вікно, набрала б набагато більше голосів. Але він все одно пишається «справжньою партією», радіє, що їхні люди зайшли до рад, вражений передвиборчою активністю друзів у соціальних мережах, вдячний команді і

Вибори 2020: робота над помилками

за ахметівського топ-менеджера Дмитра Шевчика, 8,6 відсотки - за стовідсотково підставного від однієї з філій Партії регіонів (читай, Ахметова) Костянтина Павлова. Всі інші прізвища не варто називати, окрім Юрія Милобога. І не тому, що його результат у 3,07 відсотки давав надію, а тому, що він представляв на цих виборах ціле об'єднання політсил, зухвалі амбіції якого розлетілися з гуркотом, разом з надіями виборців на зміни на краще. Але про це згодом.

До міської ради пройшли п'ять партій у таких пропорціях: Блок Вілкула - 30,88 відсотки (19 місць); Слуга народу - 26,24 відсотки (16 місць); ОПЗЖ - 14,36 відсотки (9 місць); Сила людей - 7,56 відсотки (5 місць); Європейська солідарність - 6,39 (5 місць). БЮТ, РПЛ, Самопоміч, Свобода, Укроп, Шарій, Гриценко та інші, сподіваюсь, пішли в минуле, хоча й залишили свої рудименти у вигляді непотопляємих перебіжчиків. У районних радах ситуація несуттєво відрізняється, але, враховуючи обмеженість їх функцій, шкода часу на обговорення. Тож дива не відбулося. Олігархи, що мають гроші і владу, при них і залишились. Свято народовладдя, як казали в радянські часи, знову не на нашій вулиці. Здавалося б, ті, хто в меншості або «пролетів» зовсім, мали б зробити висновки, провести розбір прольотів. Та щось не чути! Одні мовчки пішли по своїх справах, мовляв, не дуже й хотілося, інші, як ведеться, звинуватили виборців у недолугості і навіть відверто безглузді, бо не побачили в них рятівників і лідерів нації. Китайську народну мудрість про колоду у власному оці і російське прислів'я про перешкоду поганому танцюристу ніхто на себе не приміряв. Виходе, що роботу над помилками робити нам, виборцям.

Як сталося, що все більше людей не бажають приймати участь у виборах? Відповідь не лежить на поверхні. Ну, карантин, ну, загальна апатія в суспільстві... Ну, старіння населення і масова трудова міграція... Але ж в бажаних обиратися дефіциту нема, чому ж постійно зменшується кількість бажаних обирати?! Думаю, не останньою причиною стало те, що обирати нема з кого. Ті, хто вже був «на поверхні», асоціюються у виборця з бездіяльністю влади, з її

самомилювання не спрацювала. Електорат не піддався гіпнозу. Якщо дослідити гіркий досвід колись потужних партій та лідерів, то українці взагалі погано сприймають «вождизм», ідею безумовного лідерства. Всеукраїнське об'єднання «Свобода» 20 років переконувало суспільство, що справжні патріоти це тільки націоналісти, що справжні націоналісти це тільки «Свобода», і що тільки вона врятує Україну. Наслідком всіх цих «тільки» стала поступова втрата підтримки аж до десяти разів включно. Іншим прикладом є невдає гасло претендента на минулих президентських виборах Петра Порошенка «Кандидатів багато, президент один!» Спрацювала історична пам'ять про царів та комуністичних лідерів, що керували до смерті, і цей «один» пішов геть з ганебним рахунком. Але висновків з цих прикладів ніхто не зробив. Не надавши звіту про свої перемоги та поразки за роки політичної діяльності, не запропонувавши харизматичних лідерів і реальних, життєвих програм, новоявлені опозиціонери побудували свою передвиборчу агітацію на приниженні і обгажуванні не тільки політичних опонентів, але й виборців взагалі. Головна думка повторювалася з наполегливістю шамана: ми найкращі, ми наймудріші, а хто цього не розуміє, той дурний! І опинилися в такий спосіб в опозиції до 90+ відсотків населення. Якщо поррахувати, скільки людей прийшло на вибори, скільки проголосувало за «демократичну опозицію», а потім поділити це число на двісті з гаком кандидатів від названої опозиції, то вийде, що за них проголосували лише родичі і дуже близькі друзі. Чи стало це уроком? Можливо, голова партійної організації виступив з заявою, проаналізував ситуацію, що склалася? На просторах криворізького інтернету я такого не зустрічав, а те, що зустрічав, говорить про не втрачену пиху і нездібність до самокритики. Першою, ще до офіційного оголошення результатів, визнала свою поразку в перегонах на посаду голови Новопільської ОТГ депутат обирали ще діючого скликання Туровська. Зробила вона це в звичний спосіб, тобто, поскаржившись інтернетспільноті на деяких несвідомих і недолугих виборців, що проголосували не за неї. Підрахунок голосів показав, що від переможця вона відстала

сповнений планів на майбутнє. Ще він скаржиться, що «особливості нової системи не дозволили стати депутатами багатьом гідним людям». Я так розумію, що гідні люди, знову ж таки, це виключно його партійгеносе, що набрали по сто голосів. Подивився його профіль у Фейсбуці: 26 років, вища освіта, землевпорядник. А перше, що він про себе знає, «член колеції медіаторів в «Молоді ліберали Кривого Рогу» аж з 19.09.2018 року! Ліберали, та ще й молоді, то вже не зовсім опозиційні демократи, але все одно цікаво! Медіатор - то є посередник у вирішенні конфліктів. А хто ж вони такі, які їхні справи? Загуглив: громадська організація, зареєстрована 21.12.2019 року, тобто, трішки пізніше самої колеції. Ну а справи?! Знайшов одну: цикл тренінгів «Мама, я в політику!» Люди добрі, це ж дитячі ігри! Мамин дозвіл на політичну діяльність ще не є підставою вважати себе гідним та здібним приймати рішення, від яких залежить життя тисяч людей! То я маю повірити на вірість?! Чи просто люди, які ще не навчилися заробляти на життя руками та головою, шукають навпомацки теплих місць?! Не втримує і звертають до молодого ліберала: невже відсотки, які гарантують абсолютну меншість в радах, то підстава пишатися?! І отримувати відповідь не від нього, а від депутата міськради сьомого скликання Юлія Морозова, яку перекажу однією фразою: пішов геть з нашої сторінки, старий дурень, і не заважай нам пишатися собою; ти все одно нічого не розумієш в політиці! Якщо хтось не вірить, що дискусія велась саме в такий спосіб, то я зробив скріншот переписки. Через день хлопець відгукнеться, але допис його ідентичний рапорту на зборах піонерського загону: чужі слова і відірвані від життя гасла. Я б може образився на такі промови, та істина дорожча! Чого саме я не розумію? Те, що 3-8 відсотків це мало, не є політикою, а є арифметикою. А в іншому потрібні роз'яснення, на які головний ідеолог криворізької СЛ не здібний. Тож маю самостійно з'ясувати нюанси політичного життя.

(Закінчення – в наступному числі)

**Леонід БАГАШВІЛІ,
м. Кривий Ріг**

Промінь Просвіти Є
Видавець і засновник – ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство».
Свідоцтво про державну реєстрацію
№ 2162 – 900 р, видане 23.02.2017 р.
Передплатний індекс: 60093
Адреса редакції: 50099, м. Кривий Ріг,
вул. Церковна, буд. 3, к. 210. e-mail: kmpzt@ukr.net.
Тел. 067-568-39-73, 050-413-12-95

Редактор газети: Сергій ЗІНЧЕНКО.
Редакційна колеція: Сергій ДАШКОВСЬКИЙ,
Сергій ЗІНЧЕНКО, Микола КОРОБКО
(голова об'єднання),
Олександр ЧИЖИКОВ. Логотип виготовив
Вадим БОРИСЕНКО. Газета виходить двічі
на місяць. Комп'ютерна верстка Л. ВЕРЬОВКИ.

Відповідальність за точність наведених фактів,
цифр та імен несуть автори матеріалів.
Редакція не рецензує і не повертає рукописи.
За умови використання наших
матеріалів посилання на газету
«Промінь Просвіти Є» обов'язкове.

Газета,
починаючи
з числа 13 (81),
у друкованому вигляді
не виходить.